

ochranu nájemců. Odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelčino mínění, že se sporné věci nedostalo v odvolacím rozsudku výkladem předpisu Šu 6 (2) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. správného právního posouzení, a že je z té příčiny opodstatněn dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., dovolací soud nemůže sdíleti. Byť i neměl zákon, mluvě v onom předpisu o »rodině«, na myslí rodinu po rozumu Šu 40 obč. zák., totiž rodinu jako kmenové rodiče se všemi jejich potomky, tedy jako kmen (§ 42 obč. zák. — parentelu, stirps) — vždyť zákon vyrozumívá rodinou nejenom manželské (§§ 44, 161 obč. zák.), nýbrž i nemanželské příbuzenství (§§ 40, 65, 165—171, 754, 756, 763 obč. zák.), přece jen jest zřejmo, že mluví-li shora citovaný předpis o sdílení společné domácnosti s rodinou a o příslušnících rodiny, a klade-li za předpoklad jeho použití »opuštění« společné domácnosti, — účtovat chce s hlediska sociální ochrany s bolestmi dnešní doby, kdy opuštění rodiny jejím živitelem není nelslýchaným zjevem, a že předpisem tím chce zákon poskytnouti ochrany opuštěným příslušníkům jeho rodiny, kterým jeho odchod nemá býti dvojnásobně ztrpčen také ještě bezpřístřešností. Je tedy v předpisu tom míněna pouze rodina, ku které má ji opustivší zákonitou povinnost vyživovací, kterážto povinnost zahrnuje v sobě podle Šu 672 obč. zák. také opatření bytu. Takového poměru se ovšem žalovaná nemůže dovolávati, byť i naznačovala v dovolání, že je družkou Jana C-a, třebas tvrdila, že družka jest ve mnohém směru postavena na roveň zákonité manželce a že poměr družky jest nápodoben rodinnému poměru, neboť dovolatelka, stavší se C-ovou družkou, nestala se tím ještě členem jeho rodiny, a proto jednak nelze, jednak ani není zapotřebí obírat se odpůrci dovolatelčinými tvrzenou, ale odvolacím soudem nezjištěnou, byť svědkem Janem C-ou potvrzenou okolností, že Jan C. je ženat a že, opustiv dovolatelku, navrátil se ku své manželce.

Čís. 5018.

Pro odvolání městského úřadu sociální péče jako poručníka z povolání nemohou přijíti v úvahu § 259 obč. zák. a § 29 I. novely k obč. zák., nýbrž rozhoduje tu jedině zájem poručenice.

(Rozh. ze dne 5. května 1925, R II 110/25.)

Návrhu nemanželské matky, by dosavadní poručník její dcery, městský úřad sociální péče v B., byl odvolán a by poručenství bylo přeneseno na žadatelku, soud prvního stupně vyhověl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Soud rekursní sdílí názor prvního soudce, že v případě Šu 259 obč. zák. a Šu 29 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. zák. přísluší matce zákonitý nárok na poručenství; to vysvětluje z Šu 198 obč. zák. Ustanovení matky za poručníci

uznává zákon za důvod ukončení dosavadního poručenství, což dokazuje nadpis §§ 249 a násl. obč. zák. Dosavadní poručník může v tomto případě býti sprostěn svého úřadu i když jej bezzávadně a uspokojivě vykonával. Návrhu matky na přenesení poručenství nebylo by lze vyhověti jen tehdy, kdyby tu byl některý duvod podle §§ 191, 194 obč. zák. Takového důvodu v tomto případě není, zejména nelze shledati takový důvod v tom, že matka odporuje nařízení politického úřadu následně školní návštěvy své dcery, poněvadž z toho nelze ještě odvoditi, že by toto chování se nenechávalo očekávati řádnou výchovu dítěte.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů.

D u v o d y:

Rekursní soud opřel své rozhodnutí o ustanovení Šu 198 a 259 obč. zák., jakož i o § 29 nov. l., z nichž odvozuje pro matku nezletilého dítěte nárok na poručenství, přehlíží však úplně předpis Šu 208 odstavec druhý obč. zák., kterýž jest v tomto případě jedině směrodatný. Po zrození nemanželského dítěte svěřeno bylo poručenství tehdejšímu městskému úřadu jako poručníku z povolání, jehož činnost pak přešla na městský úřad sociální péče v B. Poručenský soud podle zmíněného předpisu zákona může poručenství, svěřené takové organizaci, odvolati jen tehdy, když jest to v zájmu dítěte. Jiné ohledy, zejména takové, jaké by snad platily dle Šu 259 obč. zák. a Šu 29 nov. l. v případě, že by až dosavad zastávala úřad poručníka jednotlivá osoba, nemohou zde rozhodovati, poněvadž podle Šu 208 odstavec druhý obč. zák. neobstojí. Nemůže tedy dojíti povšimnutí ani ta okolnost, že nemanželská matka si přeje vésti nyní sama poručenství svého dítěte, protože až dosud vedla domácí výchovu dítěte a že v ohledu mravním nebylo nic závadného proti ní zjištěno. Jako již při svěřením poručenství způsobilému orgánu veřejné správy než polku pro ochranu dětí může dle Šu 208 odstavec první obč. zák. i tehdy, je-li po ruce jiný způsobilý poručník, rozhodovati pouze ta okolnost, že jest toho k účinnému hájení práv a zájmů nemajetného poručenice potřeba, tak opět jen ta okolnost, že zájmy dítěte toho vyžadují, mohou přiměti soud, by další vedení poručenství takové organizaci opět odebral. Jako jediný duvod pro to udala však matka dítěte ve svém písemném podání pouze to, že posavadní poručník neprojevil souhlas s jejím úmyslem, že chce svou nezletilou dceru dáti soukromě vyučovati, když byl městský školní výbor nařídil vyloučení děvčete z německé pomocné školy a její zapsání do české. Z toho viděti, že poručník naopak dbal nařízení úřadu a o jeho provedení se snažil. Jak ze spisu poručenského vidno, zastával posavadní poručník až dosud velmi účinným způsobem zájmy dítěte při zjišťování nemanželského otcovství, při určení, zvýšení a vymáhání výživného pro dítě a přihlíží-li se dále k tomu, že městský úřad sociální péče vzhledem na svoji rozsáhlou organizaci a vydatné prostředky, jež jsou mu při vykonávání činnosti po ruce, může také zájmy dětí sobě svěřených daleko vydatnějším způsobem zastupovati než nemanželská matka dítěte, která jako dělnice nemá ani takové možnosti, by úspěšně o zájmy svého dítěte se starala, není naprosto dů-

vodu k tomu opatření, ke kterému poručenský soud na návrh matky dítěte sáhl a kteréž ani po zákonu není nijak odůvodněno.

Čís. 5019.

Sudiště dle řu 104 j. n.

Doslovem doložky: »že všechny žaloby ze smlouvy jest podati u určitého soudu« zakládá se výlučná příslušnost umluveného sudiště.

(Rozh. ze dne 5. května 1925, R II 112 25.)

V pachtovní smlouvě ujednaly strany, že »všechny žaloby z této smlouvy jest podati u věcně příslušného soudu v Uherském Hradišti«. Proti žalobě z pachtovní smlouvy, zadané na okresním soudě ve Zdounkách, vznesl žalovaný námitku místní nepříslušnosti, již soud první stolice vyhověl, rekursní soud námitku zamítl, maje za to, že ustanovením pachtovní smlouvy nebyla umluvena výlučná příslušnost soudů v Uherském Hradišti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D u v o d y:

Bližší okolnosti, za nichž a vzhledem k nimž pojaly strany do pachtovní smlouvy nespornou co do znění doložku o příslušnosti věcně příslušného soudu v Uherském Hradišti a z nichž by se po případě dalo také usuzovati na vůli stran, zda ujednaná příslušnost soudu měla býti výlučná, či jen na výběr, zjištěny sice nebyly a, co v té příčině rekurent teprve v dovolacím rekursu uvádí, k tomu pro nepřípustnost novot (§ 520 c. ř. s. a posudek nejvyššího soudu k tomuto řu) přihlížeti nelze, ale doslov doložky, že všechny žaloby ze smlouvy jest podati u věcně příslušného soudu v Uherském Hradišti, podle německého textu: »die Kontrahenten vereinbaren, daß alle Klagen aus diesem Vertrage vor dem sachlich zuständigen Gerichte in Ung. Hradisch auszutragen sind,« jest přesný a jasný, takže nelze podle něho přikládati doložce jiný smysl než ten, že příslušnost soudu byla ujednána a míněna jako příslušnost výlučná nikoli jen na výběr. Opačného názoru žalující strany a též rekursního soudu, že příslušnost podle volby uvedenou doložkou není ještě vyloučena, ježto doložka ta jest prý obvyklou prorogační doložkou, sdíleti nelze.

Čís. 5020.

Na částku, zabavenou podle řu 26 čís. 4 nařízení ze dne 29. února 1924, čís. 46 sb. z. a n. a zadrženu jako jistota za pokutu a vyšetřovací útraty ve smyslu důchodkového trestního zákona nelze ve smyslu dvorského dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. vésti exekuci.

(Rozh. ze dne 5. května 1925, R II 143/25/1.)